

gernes Repræsentanter, de ere Statens Repræsentanter, eller med andre Ord: de ere Landbrugsministeriets Tillidsmænd.

Jeg kan iøvrigt ganske slutte mig til de almindelige hjertevarme Udtalelser om denne Lov, om dens Opgave og dens Resultater, der faldt fra det ærede Medlem for Randers Amts 5te Valgkreds (Pedersen-Nyskov). Det ærede Medlem fremførte nogle kritiske Bemærkninger: Jeg vil blot i Almindelighed, naar det ærede Medlem meget elskværdigt udtalte, at han følte sig forvissat om, at Finansministeren og Landbrugsministeren havde en god Villie til at føre Loven ud i Livet paa en lykkelige Maade, idet jeg kvitterer for Elskværdigheden, sige, at denne Ytring kan misforstaas. Den kunde misforstaas, som om det skortede Embedsmændene i det ene eller det andet Ministerium eller i begge Ministerier paa god Villie. Det er selvfølgelig ikke det ærede Medlems Mening, men jeg vil for alle Tilfældes Skyld for Landbrugsministeriets Embedsmænds Vedkommende sige, at de have den bedste Villie til at administrere denne Lov saa godt, som det er muligt. Og det er ogsaa noget, der siger sig selv, at hvis det var Embedsmændenes Façon eller Formaalt at optræde haardhjertet og bureaukratisk, vilde Afgørelserne i mange af de vanskelige Tilfælde falde meget hurtigere, end de gøre nu. Jeg forstaaer meget vel, at det ærede Medlem, der selv er Kommissionsformand, og som fortjener den største Anerkendelse for sit Arbejde som saadan, ikke mindst i det sidste Aars Tid har følt noget pinagtigt overfor visse Tilfælde. Jeg evner at forstaa dette, netop fordi vi i Landbrugsministeriet have haft vor rigelige Part af pinlige Overvejelser. Men det er min Forventning, at efterhaanden som Linierne kunne trækkes klarere og sikrere op, vil Arbejdet herefter kunne fremmes sikrere og hurtigere end før, baade fra Kommissionernes og fra Administrationens Side, altsaa uden den Friktion, som af og til har virket hemmende. Jeg siger: efterhaanden som Linierne maatte blive trukne klarere og bestemtere op, og jeg sigter herved ogsaa til Tillægsaanene. Om disse vil jeg blot sige, at jeg haaber, man vil erkende, at de principielle Afgørelser, som ere truffene med Hensyn til Fortolkningen og Gennemførelsen af § 13, ere liberale. Men jeg skal i øvrigt ikke dvæle ved Tillægsaanene, jeg haaber, dette Forhold nu snart har vundet fast Form.

Men der er to Hovedpunkter, jeg vil nævne, med Hensyn til Administrationen i

Fremtiden — om jeg saa maa sige: med næste Series Begyndelse — af Statshusmandsloven, som den kortelig kaldes. Vi have forholdsvis mange Sager, hvor det er vanskeligt at give Bevilling, men de ere fremmede saa langt, at der slaas overmaade meget i Stykker ved at nægte Bevillingen, og saa forhandles der frem og tilbage mellem Finansministeriet og Landbrugsministeriet og den vedkommende Kommission, og saa ender det som Regel med — maaske sker der en eller anden Forandring, hvis det er gørligt at faa den indført —, at efter Omstændighederne maa Sagen passere. Men jeg forsikrer det ærede Medlem og øvrige ærede Medlemmer om, at netop dette — det ville De kunne forstaa — er Udslaget af en redelig Bestræbelse for at føre Afgørelserne frem til en saa heldig Ordning som muligt, selv om det kniber med at presse dem ind under Loven og Lovens Forudsætninger. Hvis det derimod var en haardhjertet bureaukratisk Administration, der herskede, vilde Afgørelserne komme noget mere hurtigt, saa blev der ikke den Korrespondance, saa sagde man: Bort med disse Sager, de kunne ikke bevilges!

Der er som sagt to Hovedpunkter, som jeg i Fremtiden, saa vidt det staaer til mig, vil gøre mit yderste for, at der bliver Klarhed over. Jeg maa minde om, at Laanværdien er i Loven ansat til 6,500 Kr., og der er tilføjet, at hvor Jordprisen er særlig høj, kan man gaa noget videre. Man kan gaa indtil 8,000 Kr., men ingen Sinde der udover. Idet Normallaanværdien altsaa er fastsat til 6,500 Kr., er der 1,500 Kr.s Margen, som kan udnyttes af Hensyn til særlig høje Jordpriser, men det betyder ikke, at hvor Kommissionen eller de jordlodsgørende mene at staa overfor Jord, der er lidt dyrere end sædvanlig, kan man pludselig springe op til den højeste Grænse. Tænke vi os en Huslod paa 5 Tdr. Land, betyder denne Margen 300 Kr. pr. Td. Land. Det er ikke saa ganske lidt: 300 Kr. pr. Td. Land mere end Normalprisen. Denne Margen maa af Kommissionerne — det ønsker jeg at betone — udnyttes med Varsomhed, og den yderste Grænse maa kun naas i Undtagelsestilfældene, og man maa ingen Sinde gaa ud over Grænsen. Under næste Series Laanesager bliver der ingen Laan bevil-

Betættelse.

Sp. 505 L. 5. f. o. „66 pCt.“ læs: 60 pCt.